

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettujen lakien sekä tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua lakia ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettua lakia muutetaan siten, että laeissa otetaan huomioon kyseisiä menettelyjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin tehdyt muutokset.

Esityksessä ehdotetaan, että eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettuun lakiin ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettuun lakiin sisällytetään säännös tuomion uudelleen tutkimisesta poikkeustapauksissa. Pyyntö vähäistä vaatimusta koskevan tuomion uudelleen tutkimisesta käsiteltäisiin siinä tuomioistuimessa, joka on antanut lainvoimaiseksi jääneen tuomion. Pyyntö maksamismääräyksen uudelleen tutkimisesta käsiteltäisiin Helsingin käräjäoikeudessa.

Eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että maksamismääräysmenettelyssä vireille saatetun asian käsittelyä voidaan vastineen johdosta jatkaa oikeudenkäymiskaaren mukaisen riita-asian oikeudenkäyntimenettelyn lisäksi myös eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä.

Tuomioistuinmaksulakiin ehdotetaan tehtäväksi täsmennys asetuksissa säädetyissä menettelyissä perittävää oikeudenkäyntimaksua koskevaan säännökseen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO JA NYKYTILA	3
2 KESKEISET MUUTOKSET ASETUKSIIN	3
2.1 Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetus	3
2.2 Maksamismääräysasetus	7
2.3 Muutosasetuksen sovellettavaksi tuleminen	8
3 KESKEISET EHDOTUKSET	8
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	9
5 ASIAN VALMISTELU	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	10
1.1 Laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä	10
1.2 Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä	11
1.3 Tuomioistuinmaksulaki	13
2 VOIMAANTULO	13
LAKIEHDOTUKSET	14
1. Laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta.....	14
2. Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta....	15
3. Laki tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta.....	16
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTIT	17
2. Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta....	17
3. Laki tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta.....	19

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto ja nykytila

Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut 16 päivänä joulukuuta 2015 asetuksen (EU) 2015/2421 eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007 sekä eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006 muuttamisesta (jäljempänä *muutosasetus*). Muutosasetusta sovelletaan 14 päivästä heinäkuuta 2017 alkaen, lukuun ottamatta tietojen ilmoittamista koskevaa 1 artiklan 16 kohtaa, jolla muutetaan asetuksen (EY) N:o 861/2007 25 artiklaa, jota sovelletaan 14 päivästä tammikuuta 2017.

Muutosasetuksella muutetaan eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 861/2007 (jäljempänä *vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetusta*) ja eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1896/2006 (jäljempänä *maksamismääräysasetus*).

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa asetusta on sovellettu Euroopan unionissa Tanskaa lukuun ottamatta 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen. Asetuksella on luotu vaihtoehtoinen menettely sovellettavaksi rajat ylittävissä tapauksissa, joissa vaatimuksen arvo on enintään 2 000 euroa. Muutosasetuksella asetuksen soveltamisala on laajennettu kattamaan vaatimukset, joiden arvo on enintään 5 000 euroa. Myös maksamismääräysasetusta on sovellettu Euroopan unionissa Tanskaa lukuun ottamatta 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen. Asetukseen on tehty vain vähäisiä muutoksia. Tilanteessa, jossa vastaaja on vastustanut maksamismääräystä, asian käsittely voi jatkossa kansallisen riita-asioihin sovellettavan menettelyn sijasta jatkua vaihtoehtoisesti vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä, edellyttäen että asia kuuluu asetuksen soveltamisalaan. Muutoksilla pyritään edistämään vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen käyttöä jäsenvaltioissa.

Maksamismääräysasetus ja vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetusta eivät ole tyhjentyviä, vaan asetusten soveltaminen edellyttää täydentävää kansallista sääntelyä. Asetuksia täydentävät laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä (753/2008) sekä laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä (754/2008).

Muutosasetuksen sovellettavaksi tuleminen edellyttää täydentävän kansallisen lainsäädännön muuttamista eräiltä osin.

2 Keskeiset muutokset asetuksiin

2.1 Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetusta

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen soveltamisalaa on laajennettu siten, että menettelyssä käsiteltävän vaatimuksen arvon yläraja on korotettu 2 000 eurosta 5 000 euroon.

Asetuksen 4 artiklan 4 kohtaa on muutettu siten, että kohdassa nimenomaisesti todetaan, että tuomioistuimen on ilmoitettava kantajalle vaatimuksen tutkimatta jättämisestä ja annettava tieto siitä, voidaanko tutkimatta jättämisestä koskevaan ratkaisuun hakea muutosta. Tehty muutos ei vaikuta asetuksen soveltamiseen Suomessa.

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely on asetuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan pääsääntöisesti kirjallinen. Tietyissä tilanteissa tuomioistuimen on kuitenkin järjestettävä suullinen käsittely. Suullinen käsittely on asetuksen nykyisen sanamuodon mukaan järjestettävä, jos tuomioistuin katsoo sen olevan tarpeellista tai jos asianosainen sitä pyytää. Muutosasetuksella on rajoitettu tätä velvollisuutta. Asetuksen 5 artiklan uuden 1 a kohdan mukaan suullinen käsittely on järjestettävä ainoastaan silloin, kun asiaa ei ole mahdollista ratkaista kirjallisten todisteiden perusteella tai kun tuomioistuin asianosaisen pyynnöstä päättää järjestää suullisen käsittelyn. Tuomioistuin voi evätä pyynnön suullisesta käsittelystä, jos se katsoo asian olosuhteet huomioon ottaen, että suullinen käsittely ei ole tarpeen asian käsittelemiseksi oikeudenmukaisella tavalla.

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 8 artiklassa säädetään suullisen käsittelyn toteuttamisesta. Aiemmin artiklassa todettiin etäviestintätekniikan käyttämisen mahdolliseksi suullisessa käsittelyssä. Etäviestintätekniikan käyttöä on kuitenkin haluttu edistää. Artikla on siksi muotoiltu kokonaan uudelleen. Muutetun artiklan mukaan suullinen käsittely tulee lähtökohtaisesti järjestää etäviestintää hyödyntäen, paitsi jos tällaisen tekniikan käyttö on epäasianmukaista asiaan liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin kannalta. Sääntelyn tarkoituksena on, että henkilöitä voitaisiin kuulla ilman, että heitä vaaditaan matkustamaan tuomioistuimeen. Silloinkin, kun tuomioistuin on kutsunut asianosaisen tuomioistuimeen kuultavaksi henkilökohtaisesti, asianosainen voi itse pyytää saada tulla kuulluksi etäviestintätekniikan välityksellä.

Asianosainen, joka kutsutaan kuultavaksi etäviestintävälineitä käyttäen tapahtuvaan suulliseen käsittelyyn, voi kuitenkin pyytää saada olla henkilökohtaisesti läsnä kyseisessä käsittelyssä. Vakiomuotoisissa vaatimuslomakkeissa A ja C on ilmoitettava asianosaisille, että oikeus korvaukseen kustannuksista, jotka aiheutuvat asianosaiselle siitä, että tämä on omasta pyynnöstään henkilökohtaisesti läsnä suullisessa käsittelyssä, määräytyy 16 artiklassa eli oikeudenkäyntikuluista säädettyjen edellytysten mukaisesti. Säännöksen mukaan hävinnyt asianosainen vastaa oikeudenkäyntikuluista. Tuomioistuin ei kuitenkaan määrää voittaneelle asianosaiselle korvausta sellaisista kuluista, jotka ovat tarpeettomia tai suhteettomia vaatimukseen nähden. Muutoksella korostetaan sitä, että tuomioistuin voi asetuksessa säädetyin edellytyksin jättää määräämättä hävinneen osapuolen korvaamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikuluja siltä osin kuin ne ovat aiheutuneet henkilökohtaisesta osallistumisesta oikeudenkäyntiin.

Tuomioistuimen tekemään ratkaisuun etäviestintätekniikan käytöstä tai henkilökohtaisesta läsnäolosta haetaan muutosta pääasian yhteydessä.

Säännös tulee sovellettavaksi sekä silloin, kun kuultava henkilö on samassa valtiossa kuin asiaa käsittelevä tuomioistuin, että silloin, kun hänen kotipaikkansa tai vakituinen asuinpaikkansa on toisessa jäsenvaltiossa. Viimeksi mainitussa tilanteessa kuultavan osallistuminen suulliseen käsittelyyn video- tai puhelinneuvottelun tai muun asianmukaisen etäviestintätekniikan avulla on järjestettävä noudattaen neuvoston jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa antamassa asetuksessa (EY) N:o 1206/2001 säädetyjä menettelyjä (jäljempänä *todisteluasetus*).

Asetuksen 9 artiklassa pyritään rajoittamaan suullisen todistelun vastaanottamista. Tuomioistuin voi ottaa vastaan asiantuntijalausuntoja ja suullisia todisteita ainoastaan, jos se ei voi ratkaista asia muiden, käytännössä kirjallisten todisteiden perusteella. Jos todisteiden vastaanottaminen edellyttää henkilön kuulemista, se on toteutettava lähtökohtaisesti etäviestintätekniikkaa hyödyntäen. Artiklaa sovelletaan edelleen sekä tilanteisiin, joissa todistelutarkoituksessa kuultava on tuomioistuinvaltiossa, että tilanteisiin, joissa todistelutarkoituksessa kuultava on

muussa jäsenvaltiossa kuin tuomioistuinvaltiosta. Kuultaessa toisessa jäsenvaltiossa olevaa todistajaa sovelletaan EU:n todisteluasetusta.

Asetuksen 11 artiklan säännöstä asianosaisten oikeudesta saada käytännön apua lomakkeiden täyttämiseksi on täsmennetty. Artiklan mukaan asianosaisille tulee lomakkeiden täyttämisen lisäksi tarjota yleistä tietoa asetuksen soveltamisalasta ja toimivaltaisista viranomaisista. Apua ja tietoa tulee olla saatavissa maksutta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston osana toimiva Euroopan kuluttajakeskus Suomessa tarjoaa apua ja yleistä tietoa eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn soveltamisalasta. Lisäksi asianosaiset voivat saada oikeusapua valtion varoin oikeusapulaissa (257/2002) säädetyin edellytyksin.

Asetuksen asiakirjojen tiedoksiannosta koskevaan 13 artiklaan on lisätty säännöksiä sähköisestä tiedoksiannosta sekä muusta kirjallisesta yhteydenpidosta. Sähköisen tiedoksiannon tulisi olla tasavertainen vaihtoehto postitse tapahtuvalle tiedoksiannolle. Sähköistä tiedoksiannotapaa voitaisiin käyttää, jos siihen on tuomioistuinvaltiosta tekniset valmiudet, se on sallittua sanotun valtion prosessisäännösten mukaan ja, tiedoksiannon vastaanottajan ollessa muussa kuin tuomioistuinvaltiosta, sähköinen tiedoksianto on sanotun valtion lain mukaan sallittua. Sähköistä tiedoksiannotapaa voidaan myös käyttää silloin, kun vastaanottaja on etukäteen hyväksynyt tämän tiedoksiannottavan, tai jos hänellä on oman asuin- tai kotipaikkavaltionsa lain mukaan velvollisuus hyväksyä sähköinen tiedoksiannotapa. Osoituksena tiedoksiannosta on annettava vastaanottotodistus, josta on käytävä ilmi vastaanottopäivä.

Muussa asianosaisten tai muiden menettelyyn osallistuvien henkilöiden ja tuomioistuinten välisessä kirjallisessa yhteydenpidossa on 13 artiklan 2 kohdan mukaan käytettävä mahdollisuuksien mukaan mieluiten sähköisiä viestintätapoja, jos tällaiset tavat ovat käytettävissä ja sallittuja. Sähköinen viestintä on toteutettava vastaanottotodistusta vastaan. Jos artiklan 2 kohdan mukainen yhteydenpito ei ole mahdollista tai jos se asiaan liittyvien erityisten olosuhteiden vuoksi on epäasianmukaista, voidaan käyttää mitä tahansa muuta yhteydenpitotapaa, joka on tuomioistuinjäsenvaltion lainsäädännön mukainen.

Artiklan 1 ja 2 kohdan tilanteissa sähköisiä viestintätapoja voidaan käyttää silloin, kun asianosainen, jolle asiakirjat annetaan tiedoksi, on nimenomaisesti etukäteen hyväksynyt asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon, tai hänellä on lakisääteinen velvollisuus hyväksyä tämä erityinen tiedoksiannotapa sen jäsenvaltion menettelysääntöjen mukaisesti, jossa kyseisellä asianosaisella on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka. Hyväksyntä sähköisten viestintätapojen käytölle voidaan antaa paitsi jäsenvaltioiden menettelysääntöjen mukaisilla keinoilla ilmoittamalla asiasta lomakkeella A tai C.

Oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 §:n 3 momentin mukaisesti oikeudenkäymisasiakirja voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se sähköisenä viestinä vastaanottajalle hänen ilmoittamallaan tavalla. Käytännössä sähköisinä viestintätapoina tuomioistuimissa ovat käytössä sähköposti ja telekopio. Asianosainen voi myös ilmoittaa tuomioistuimelle prosessiosoitteeksi sähköisen osoitteen, johon oikeudenkäynnin aikana tiedoksi annettavat asiakirjat voidaan lähettää. Sähköisestä tiedoksiannosta ja viestinnästä säädetään myös sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annetussa laissa (13/2003). Lakisääteistä velvollisuutta hyväksyä sähköistä viestintämuotoa ei ole.

Asetuksen sääntely edellyttää, että viestintä tulee tapahtua vastaanottotodistusta vastaan. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 9 ja 20 §:stä seuraa, että tiedoksi-

non vastaanottaja voi myös palauttaa vastaanottotodistuksen sähköisessä muodossa tuomioistuimelle, esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona.

Toissijaisesti asiakirjat annetaan tiedoksi niillä oikeudenkäymiskaaren mukaisilla tiedoksiantotavoilla, jotka ovat mahdollisia Euroopan parlamentin ja neuvoston riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta annetun asetuksen (EY) N:o 805/2004 13 tai 14 artiklan mukaan. Lähes kaikki oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säännellyt tiedoksiantotavat ovat eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetun asetuksen 13 ja 14 artiklan vähimmäisvaatimusten mukaisia. Oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 9 §:n 1 momentin mukainen kuulutustiedoksianto ei kuitenkaan täytä asetuksen vähimmäisvaatimuksia. Myöskään oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:ssä tarkoitettua puhelintiedoksiantoa ei ole voida käyttää vähäistä vaatimusta koskevan vaatimuslomakkeen tiedoksiantoon.

Asetukseen on lisätty uusi 15 a artikla, jossa säädetään oikeudenkäyntimaksuista ja tavoista maksaa oikeudenkäyntimaksut.

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä jäsenvaltiossa perittävät oikeudenkäyntimaksut eivät saa olla kohtuuttomia eivätkä suurempia kuin kyseisessä jäsenvaltiossa kansallisesta yksinkertaistetusta menettelystä perittävät oikeudenkäyntimaksut. Tuomioistuinemaksulain (1455/2015) 2 §:n 6 momentin mukaan asian käsittelystä vähäisiä vaatimuksia koskevassa menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

Uuden 15 a artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että asianosaisen on mahdollista maksaa oikeudenkäyntimaksu etämaksujärjestelmän avulla, pankkisiirrolla, luotto- tai maksukortilla tai suoraan kantajan pankkitililtä tehtävällä veloituksella. Etämaksumahdollisuus ei ole aiemmin ollut käytössä kaikissa jäsenvaltioissa, vaan asianosaisen tai hänen asiamiehensä on täytynyt saapua paikan päälle tuomioistuimeen suorittamaan oikeudenkäynnistä perittävän maksun käteisellä.

Asetuksen 17 artiklan mukaan asetuksen säännöksiä oikeudenkäyntimaksuista ja maksutavoista säädettyä artiklaa sovelletaan myös muutoksenhakuasteessa.

Asetuksen 18 artiklassa säädetään tuomion uudelleen tutkimisesta poikkeustapauksissa. Aiemmin artiklassa asetettiin vähimmäistaso tuomion uudelleen tutkimiselle. Säännös ei ole ollut suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, ja tuomion uudelleen tutkimisessä on sovellettu sovellettavaksi tulevaa kansallista lakia. Suomessa takaisinsaanti ja ylimääräiset muutoksenhakukeinot on katsottu täyttävän artiklassa asetetut vähimmäisvaatimukset tuomion uudelleen tutkimiseksi.

Artikla on nyt muutettu suoraan sovellettavaksi lainsäädännöksi. Myös artiklan otsikko on tarkistettu muutoksen mukaisesti.

Muutetun 18 artiklan mukaan vastaajalla on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion uudelleen tutkimista tuomion antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Uudelleen tutkimista voidaan pyytää, jos tuomio on annettu vastaajan passiivisuuden johdosta eli sen johdosta, että vastaaja ei ole vastannut asiassa tai ei ole saapunut kutsuttuna käsittelyyn. Oikeus pyytää uudelleen tutkimista on kuitenkin vain silloin, kun vaatimuslomaketta ei ole annettu tiedoksi vastaajalle tai vastaajaa ei ole kutsuttu suulliseen käsittelyyn riittävän ajoissa ja sellaisella tavalla, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa. Myös tilanteessa, jossa vastaaja ei ole voinut vastustaa vaatimusta ylivoimaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, hän voi pyytää tuomion uudelleen tutkimista. Vastaajalla ei ole kuiten-

kaan mahdollisuutta pyytää uudelleen tutkimista, jos vastaaja ei ole hakenut muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.

Uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on esitettävä 30 päivän kuluessa. Määräaika alkaa kulua päivästä, jona vastaaja on tosiasiallisesti saanut tiedon tuomion sisällöstä ja on voinut ryhtyä toimiin, ja viimeistään päivästä, jona on toteutettu ensimmäinen täytäntöönpanotoimi, jonka seurauksena vastaaja menettää omaisuutensa hallintaoikeuden kokonaan tai osittain. Tätä määräaikaa ei voi pidentää.

Jos tuomioistuimien hyväksyy uudelleen tutkimisen perustelut, tuomio on mitätön ja se poistetaan. Vaatimuksen saattaminen tuomioistuimen käsiteltäväksi edellyttää uuden vaatimusasiakirjan toimittamista tuomioistuimeen. Kantaja ei kuitenkaan menetä vanhentumisaikojen tai muiden määräaikojen keskeytymisestä johtuvaa hyötyä, jos kysymyksessä olevista keskeytymisistä säädetään kansallisessa laissa.

Suomessa ei ole olemassa erityistä menettelyä tuomion uudelleen tutkimista varten. Uudelleen tutkimista koskeva menettelysäännös on siksi sisällytettävä asetusta täydentävään lakiin.

Asetuksen 20 artiklan 2 kohta on muutettu siten, että tuomioistuimella on velvollisuus antaa asianosaisen pyynnöstä todistus vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetusta tuomiosta myös toisella unionin toimielinten kielellä. Velvollisuus perustuu siihen, että lomakkeen kieltä voidaan verkossa vaihtaa täyttämättä lomaketta uudelleen. Tuomioistuimien täyttää lomakkeen omalla kielellään ja vaihtaa tämän jälkeen asianosaisen pyynnöstä lomakepohjaa. Asetuksessa ei velvoiteta tuomioistuinta kääntämään todistuksen vapaisiin tekstikenttiin sisältyvää tekstiä.

Asetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdasta on poistettu vaatimus siitä, että lomakkeen on täytynyt kääntää henkilö, jolla on siihen kelpoisuus jossakin jäsenvaltioissa. Sanottu säännös on muokattuna sisällytetty uuteen 21 a artiklaan.

Asetukseen on otettu uusi 23 a artikla, jonka mukaan eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tuomioistuimen hyväksymä tai tuomioistuimessa tehty sovinto voidaan panna täytäntöön samalla tavalla kuin kyseisessä menettelyssä annettu tuomio.

2.2 Maksamismääräysasetus

Asetuksen 7 artiklan 4 kohtaan on lisätty uusi ensimmäinen alakohta. Alakohdan mukaan kantaja voi hakemuksessa ilmoittaa mihin menettelyyn hän haluaa, että asia siirretään, jos vastaaja vastustaa maksamismääräystä. Valittavia menettelyvaihtoehtoja on kaksi. Asia voidaan kantajan valinnan mukaan siirtää käsiteltäväksi joko kansallisen lain mukaisessa riita-asiain menettelyssä tai eurooppalaiseen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Asian siirtäminen käsiteltäväksi vähäisiin vaatimuksiin on mahdollista vain, jos vaatimus kuuluu asetuksen soveltamisalaan. Toisen alakohdan mukaan kantaja voi ilmoittaa vastustavansa asian siirtämistä. Ilmoitus tulee tehdä ennen määräyksen antamista.

Myös asetuksen 17 artiklaa on muutettu siten, että siinä huomioidaan mahdollisuus jatkaa velkomuksen käsittelyä vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Jos kantaja ei ole ilmoittanut kumpaa menettelyä hän pyytää sovellettavaksi tai jos kantaja on pyytänyt käsittelyn siirtämistä vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaan menettelyyn, vaikkei vaatimus kuulu vähäisiä vaatimuksia koskevan asetuksen soveltamisalaan, siirretään asian käsittely tavanomaisen riita-asiain menettelyyn. Asiaa ei siirretä, jos kantaja on ilmoittanut vastustavansa siirtä-

mistä. Kantajalle on ilmoitettava, onko vastaaja antanut vastineen sekä siirretäänkö asian käsittely jompaankumpaan vaihtoehtoisista menettelyistä.

Siirtämisen edellytyksistä on säädetty asetuksella, muttei siirtämismenettelystä. Siirtämisestä säädetään asetusta täydentävän lain 4 §:ssä. Pykälää on muutettava tarpeellisilta osin vastamaan muutosasetuksen sääntelyä.

Asetuksen 25 artiklassa säädetään oikeudenkäyntimaksuista. Artiklaa on tarkistettu siten, että siinä huomioidaan asian käsittelyn mahdollinen jatkuminen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä.

2.3 Muutosasetuksen sovellettavaksi tuleminen

Muutosasetus tulee täysimääräisesti sovellettavaksi 14.7.2017. Asetuksessa ei ole siirtymäsäännöstä.

3 Keskeiset ehdotukset

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava asetus ja maksamismääräysasetus eivät ole tyhjentäviä. Asetuksia on tämän vuoksi täydennetty kansallisella lainsäädännöllä. Asetuksiin tehtyjen muutosten vuoksi myös asetuksia täydentäviä lakeja on muutettava.

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annetun tuomion uudelleen tutkimisesta. Pykälässä säädettäisiin toimivaltaisesta tuomioistuimesta ja uudelleen tutkimista koskevan pyynnön käsittelyssä noudatettavasta menettelystä. Pynnön tutkisi se tuomioistuin, joka on antanut lainvoimaiseksi jääneen tuomion. Pynnön tutkimisessa noudatettaisiin ylimääräiseen muutoksenhakuun sovellettavaa menettelyä.

Vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 18 artiklassa tarkoitettu uudelleen tutkiminen on käytännössä uusi ylimääräinen muutoksenhakukeino. Oikeutta pyytää tuomion uudelleen tutkimista ei artiklan 1 kohdan mukaan ole, jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi niin voinut tehdä. Säännöksestä seuraa siten, että uudelleen tutkiminen on toissijainen oikeussuojakeino suhteessa takaisinsaantiin ja valittamalla tehtyyn muutoksenhakuun. Jos vastaaja edelleen voi hakea takaisinsaantia yksipuoliseen tuomioon, hän ei voisi pyytää yksipuolisen tuomion uudelleen tutkimista. Mahdollisuus pyytää tuomion uudelleen tutkimista ei rajoittaisi kansallisten ylimääräisten muutoksenhakukeinojen sovellettavaksi tulemistä. Vastaaja voisi näin ollen uudelleen tutkimisen sijaan hakea tuomion poistamista tai purkamista taikka menetetyn määräajan palauttamista siten kuin oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

Neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009 toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevista asioissa sisältää säännöksen oikeudesta pyytää päätöksen uudelleentarkastelua. Tuomioistuimessa noudatettavasta menettelystä silloin, kun haetaan Suomessa annetun päätöksen uudelleentarkastelua, säädetään elatusvelvoitteita koskevan neuvoston asetuksen ja elatusavun kansainvälisestä perinnästä tehdyn yleissopimuksen soveltamisesta annetun lain (1077/2010) 4 §:ssä. Elatusapuasetuksen uudelleentarkastelua koskeva artikla vastaa asiallisesti vähäisiin vaatimuksiin sovel-

lettavan asetuksen muutettua säännöstä. Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun lain uudelleen tutkimista koskeva säännös noudattaisi siksi elatusapusetusta täydentävän lain vastaavaa säännöstä.

Eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetussa laissa säädettäisiin siitä, miten asian käsittely jatkuisi silloin, kun se siirtyy käsiteltäväksi vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Ehdotuksen mukaan tilanteessa, jossa maksamismääräysmenettelyssä käsitellyn asian käsittelyä jatketaan vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä, käsittelyä jatkettaisiin noudattaen mitä asetuksen 4 ja 5 artiklassa säädetään.

Maksamismääräysmenettelystä annettua lakia täsmennettäisiin siten, että menettelystä mahdollisesti peritty oikeudenkäyntimaksu otettaisiin huomioon perittäessä oikeudenkäyntimaksua asian käsittelystä vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä.

Johdonmukaisuussyistä myös maksamismääräysmenettelystä annettuun lakiin sisällytettäisiin säännös maksamismääräyksen uudelleen tutkimisesta. Ehdotuksen mukaan maksamismääräyksen uudelleen tutkimista voitaisiin pyytää Helsingin kärjäoikeudelta. Helsingin kärjäoikeus on ainoa tuomioistuin, jolla on Suomessa toimivalta antaa eurooppalainen maksamismääräys. Kun maksamismääräykseen ei voi hakea muutosta tavanomaisin muutoksenhakekeinoin, voitaisiin maksamismääräyksen uudelleen tutkimista pyytää vain Helsingin kärjäoikeudelta.

Ehdotus ei vaikuttaisi vastaajan oikeuteen hakea maksamismääräyksen poistamista tai purkamista taikka menetetyn määräajan palauttamista siten kuin oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

4 Esityksen vaikutukset

Täydentävään lainsäädäntöön tehtävät muutokset mahdollistavat asetusten soveltamisen siten kuin asetuksiin tehty muutokset edellyttävät. Muutosehdotukset ovat vaikutuksiltaan teknisiä, eikä niillä ole itsenäisiä, asetuksista riippumattomia vaikutuksia.

5 Asian valmistelu

Ehdotus hallituksen esitykseksi on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä. Esitysluonnoksesta on järjestetty kuulemistilaisuus.

Muutosasetuksen valmisteluvaiheessa valtioneuvosto on lähettänyt eduskunnalle kirjelmät U 85/2013 vp ja UJ 12/2015 vp. Lakivaliokunta on antanut asetuksesta lausunnon LaVL 3/2014 vp.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä

4 a §. Uudelleen tutkiminen. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jota noudatettaisiin käsiteltäessä tuomion uudelleen tutkimista koskevaa pyyntöä siten kuin vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 18 artiklassa säädetään.

Ehdotetun pykälän mukaan pyynnön tuomion uudelleen tutkimisesta käsittelee se tuomioistuim, joka on antanut vähäistä vaatimusta koskevan lainvoimaisen tuomion. Helsingin kärjäoikeus on ainoa tuomioistuim, joka on ensimmäisenä oikeusasteena toimivaltainen käsittelemään vähäistä vaatimusta koskevan vaatimuksen. Helsingin kärjäoikeuden ratkaisuun vähäistä vaatimusta koskevassa asiassa haetaan muutosta tavanomaiseen tapaan. Uudelleen tutkimista koskeva pyyntö voidaan tehdä kaikissa oikeusasteissa siinä tuomioistuimessa, joka on antanut vähäistä vaatimusta koskevassa asiassa lainvoimaiseksi jääneen tuomion.

Kuten edellä todetaan, voidaan pyyntö uudelleen tutkimisesta kohdistaa vain lainvoimaiseen tuomioon. Asetuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan vastaaja ei voi pyytää tuomion uudelleen tutkimista, jos hän ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi niin voinut tehdä. Jos vastaaja olisi voinut hakea kärjäoikeuden antamaan ratkaisuun muutosta joko valittamalla tai, ratkaisun ollessa yksipuolinen tuomio, hakemalla takaisinsaantia, ja hän ei ole tätä mahdollisuutta hyödyntänyt, oikeutta tuomion uudelleen tutkimiselle ei ole. Vastaavasti, jos tuomioon vielä voi hakea muutosta tavanomaisin muutoksenhakukeinoin, uudelleen tutkimista ei voi pyytää. Uudelleen tutkiminen on siten toissijainen oikeussuojakeino, joka tulee kysymykseen vasta silloin, kun tuomioon ei enää voi hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

Uudelleen tutkiminen on asiallisesti ylimääräinen muutoksenhakukeino. Tiedoksiantovirheen vuoksi päätös voidaan poistaa oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 1 §:n nojalla ja menetetty määräaika voidaan laillisen esteen vuoksi palauttaa 31 luvun 17 §:n nojalla. Tämän vuoksi uudelleen tutkimista koskeva pyyntö olisi tarkoituksenmukaista käsitellä noudattaen soveltuvin osin, mitä tuomiovirhekantelusta säädetään. Ehdotetun säännöksen mukaan vähäisiä vaatimuksia koskevan asetuksen mukainen pyyntö uudelleen tutkimisesta käsiteltäisiin noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 3—5 ja 14 a §:ssä säädetään. Oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 14 a §:n 3 momentin mukaisesti käsittelyssä noudatettaisiin, mitä oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädetään hakemusasian käsittelystä.

Asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaan tuomio jää sellaisenaan pysyväksi, jos tuomioistuim hylkää uudelleen tutkimispyynnön perusteettomana. Jos tuomioistuim hyväksyy pyynnön tuomion uudelleen tutkimisesta, asiassa annettu aiempi tuomio on mitätön ja se poistetaan. Tästä seuraa, ettei oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 6 §:n mukainen tuomion osittainen poistaminen tai osoittaminen uudelleen käsiteltäväksi tulisi kysymykseen. Samasta syystä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 14 a §:n 2 momentin mukainen päätöksen oikaiseminen ei olisi sovellettavissa. Kohdan 3 säännöksestä myös seuraa, että tuomioistuimen hyväksyessä pyynnön uudelleen tutkimisesta, vaatimuksen saattaminen tuomioistuimen käsiteltäväksi edellyttää uuden vaatimusasiakirjan toimittamista tuomioistuimeen.

Uudelleen tutkimispyynnön johdosta annettuun ratkaisuun voitaisiin hakea muutosta siten kuin tuomioistuimen muihinkin lainkäyttöraatkaisuihin. Jos pyynnön tutkii ja ratkaisee kärjäoikeus, muutosta haetaan hovioikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäymiskaaren 25 ja 25 a lu-

vuissa säädetään. Hovioikeuden päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa säädetään.

Kuten keskeisiä ehdotuksia koskevassa jaksossa 3 todetaan, vastaajan käytössä olisivat edelleen myös oikeudenkäymiskaaren 31 luvun ylimääräiset muutoksenhakukeinot.

1.2 Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä

4 §. *Asian käsittelyn jatkaminen muussa menettelyssä.* Pykälä sisältää säännökset siitä, miten maksamismääräystä koskevan hakemuksen käsittelyä jatketaan oikeudenkäymiskaaren mukaisessa riita-asian menettelyssä silloin, kun vastaaja on vastustanut maksamismääräystä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan nyt lisättäväksi säännökset siitä, miten asian käsittelyä jatkettaisiin silloin, kun sitä jatketaan vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Myös pykälän otsikkoa muutettaisiin ilmentämään sitä, ettei pykälässä enää säädettäisi vain asian käsittelystä riita-asiana.

Silloin, kun asian käsittelyä jatketaan oikeudenkäymiskaaren mukaisessa menettelyssä, maksamismääräysmenettelyssä tehty hakemus katsotaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n mukaiseksi haastehakemukseksi. Ehdotuksen mukaan tilanteessa, jossa maksamismääräysmenettelyssä käsitellyn asian käsittelyä jatketaan vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä, käsittelyä jatkettaisiin noudattaen mitä asetuksen 4 ja 5 artiklassa säädetään.

Ei välttämättä olisi tarkoituksenmukaista, että asian käsittely siirtotilanteessa alkaisi kokonaan uudelleen siten, että kantajan olisi toimitettava käräjäoikeudelle vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen mukaisen vaatimuslomakkeen. Jos näin tehtäisiin, kysymys ei käytännössä olisi käsittelyn jatkamisesta siitä, mihin edeltävässä menettelyssä jäätiin, vaan menettelyn aloittamisesta alusta. Käsittelyn jatkamista puoltaisi myös se, että maksamismääräysasetuksen 7 artiklan mukaisessa hakemuksessa on ilmoitettava käytännössä samat tiedot kuin vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa vaatimuslomakkeessa.

Vastaajan ei maksamismääräystä vastustaessaan asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaan tarvitse ilmoittaa vastustamisensa syytä. Vastustamista varten laaditussa lomakkeessa (lomake F) ei ole kohtaa, johon perusteet olisi kirjattavissa. Jos maksamismääräyshakemus rinnastettaisiin vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä asianmukaisesti täytettyyn vaatimuslomakkeeseen, menettely jatkuisi vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Tuomioistuimen olisi tällöin täytettävä asetuksen liitteen III mukaisessa vakioimuotoisessa vastauslomakkeessa C oleva I osa ja asiakirjat olisi annettava tiedoksi siten kuin 5 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa säädetään.

Mahdollista kuitenkin on, ettei maksamismääräyshakemus sisällä kaikkia vähäisen vaatimuksen käsittelyssä tarpeellisia tietoja. Tällöin asian käsittely voisi jatkua vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa säädetyllä tavalla siten, että tuomioistuin antaisi kantajalle tilaisuuden täydentää vaatimusta taikka toimittaa tuomioistuimen pyytämiä lisätietoja tai asiakirjoja taikka peruuttaa vaatimus sen määrittämässä ajassa. Tuomioistuin tekisi tämän täydennyspyynnön käyttämällä vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen liitteen II mukaista vakiolomaketta B.

Estettä ei liene sille, että tuomioistuin tarvittaessa pyytäisi kantajaa täydentämään vaatimustaan toimittamalla sille asetuksen liitteen I mukaisen vaatimuslomakkeen A asianmukaisesti täytettynä. Viime kädessä käräjäoikeuden harkintaan jäisi se, millä toimenpiteellä asian käsittelyä jatkettaisiin vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä.

4 a §. Uudelleen tutkiminen. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jota noudatettaisiin käsiteltäessä maksamismääräyksen uudelleen tutkimista koskevaa pyyntöä.

Pykäläehdotus vastaa noudatettavan menettelyn osalta 1. lakiehdotuksen 4 a §:ää. Siltä osin kun pykälät ovat sisällöltään samanlaiset, viitataan tässä 1. lakiehdotuksen 4 a §:n perusteluihin.

Ehdotettavan säännöksen mukaan vastaaja voisi pyytää maksamismääräyksen uudelleen tutkimista Helsingin kärjäoikeudelta. Helsingin kärjäoikeus mainittaisiin säännöksessä nimenomaisesti sen vuoksi, ettei muu tuomioistuin ole Suomessa toimivaltainen antamaan maksamismääräystä. Toisin kuin vähäistä vaatimusta koskevaan ratkaisuun, maksamismääräykseen ei saa hakea muutosta tavanomaisin muutoksenhakukeinoin.

Kun Helsingin kärjäoikeus on ainoa tuomioistuin, jolla on toimivalta antaa eurooppalainen maksamismääräys, olisi se myös ainoa tuomioistuin, jolta voisi pyytää maksamismääräyksen uudelleen tutkimista.

Ehdotus ei vaikuttaisi vastaajan oikeuteen hakea maksamismääräyksen poistamista tai purkamista taikka menetetyn määräajan palauttamista siten kuin oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

6 §. Oikeudenkäyntimaksu. Asetuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaan, jos vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä tai tavanomaisessa riita-asian menettelyssä perittävät oikeudenkäyntimaksut ovat jäsenvaltiossa yhtä suuret tai korkeammat kuin maksamismääräysmenettelystä aiheutuvat maksut, maksamismääräysmenettelystä 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti vastustamisen vuoksi aloitetusta riita-asian käsittelystä aiheutuvat oikeudenkäyntimaksut eivät saa kokonaisuudessaan olla suuremmat kuin maksut riita-asian käsittelystä, jota ei ole edeltänyt maksamismääräysmenettely kyseisessä valtiossa. Artiklaa on tarkistettu siten, että siinä huomioidaan asian myöhempi käsittely vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Vastaava muutos olisi tehtävä asetusta täydentävän lain oikeudenkäyntimaksun perimistä koskevaan 6 §:ään.

Pykälään lisättäisiin viittaus vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä käsiteltyyn vaatimukseen. Jos eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä on peritty oikeudenkäyntimaksu ja sama vaatimus on myöhemmin saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi vähäisenä vaatimuksena, oikeudenkäyntimaksusta vähennetään viran puolesta maksamismääräysmenettelyssä peritty oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:n 6 momentin mukaan riita-asian käsittelystä maksamismääräysmenettelyssä ja vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa. Tästä seuraa, ettei eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä ratkaistussa asiassa tulisi kärjäoikeudessa periä erillistä oikeudenkäyntimaksua, jos sama vaatimus on ollut käsiteltävänä eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä ja tuosta käsittelystä on jo peritty oikeudenkäyntimaksu.

Merkitystä ei olisi sillä, olisiko asian käsittely siirretty vai olisiko aiemmin maksamismääräysmenettelyssä esitetty vaatimus saatettu myöhemmin tuomioistuimen käsiteltäväksi vähäisiä vaatimuksia koskevassa menettelyssä.

1.3 Tuomioistuinmaksulaki

2 §. *Oikeudenkäyntimaksun suuruus.* Pykälän 6 momenttia täsmennettäisiin. Ehdotuksen mukaan riita-asian käsittelystä käräjäoikeudessa perittäisiin oikeudenkäyntimaksua 86 euroa, jos asia käsitellään maksamismääräysmenettelyssä tai vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Näin selvennettäisiin, ettei momentissa säädetä asian käsittelystä muutoksenhakuasteessa perittävistä maksuista. Asian käsittelystä muutoksenhakuasteessa perittäisiin oikeudenkäyntimaksu kuten kansallisessa menettelyssä vireille tulleissa riita-asioissa tuomioistuinmaksulain mukaisesti.

2 Voimaantulo

Muutosasetus tulee täysimääräisesti sovellettavaksi 14 päivänä heinäkuuta 2017. Muutosasetusta täydentävät lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017. Lait tulisivat tällöin voimaan samanaikaisesti muutoksenasetuksen kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettuun lakiin (753/2008) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Uudelleen tutkiminen

Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettu pyyntö uudelleen tutkimisesta tutkitaan lainvoimaisen tuomion antaneessa tuomioistuimessa noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 3—5 ja 14 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.

2.

Laki

eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain (754/2008) 4 §:n
otsikko ja 1 momentti ja 6 §, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

4 §

Asian käsittelyn jatkaminen muussa menettelyssä

Jos vastaaja antaa vastineen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, ja asian käsittelyä jatketaan riita-asian menettelyssä, käräjäoikeus ilmoittaa kantajalle, että eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä tehty hakemus katsotaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n mukaiseksi haastehakemukseksi. Käräjäoikeuden tulee tarvittaessa pyytää kantajaa täydentämään haastehakemusta oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 5 §:n mukaisesti. Jos asian käsittelyä jatketaan eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007 mukaisessa menettelyssä, noudatetaan, mitä asetuksen 4 ja 5 artiklassa säädetään.

4 a §

Uudelleen tutkiminen

Asetuksen 20 artiklassa tarkoitettu pyyntö maksamismääräyksen uudelleen tutkimisesta tutkitaan Helsingin käräjäoikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 3—5 ja 14 a §:ssä säädetään.

6 §

Oikeudenkäyntimaksu

Jos eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä on peritty oikeudenkäyntimaksu ja sama vaatimus on myöhemmin saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi riita-asiana tai vähäisenä vaatimuksena eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä, oikeudenkäyntimaksusta vähennetään maksamismääräysmenettelyssä peritty oikeudenkäyntimaksu.

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.

3.

Laki

tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n 6 momentti seuraavasti:

2 §

Oikeudenkäyntimaksun suuruus

Riita-asian käsittelystä kärjäoikeudessa eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1896/2006 tai eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 861/2007 säädetyssä menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.

Helsingissä 23 päivänä maaliskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström

2.

Laki

eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annetun lain (754/2008) 4 §:n
 otsikko ja 1 momentti ja 6 §, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Asian siirtäminen käsiteltäväksi riita-asiana

Asian käsittelyn jatkaminen muussa menettelyssä

Jos vastaaja antaa vastineen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, käräjäoikeus ilmoittaa kantajalle, että eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä tehty hakemus katsotaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n mukaiseksi haastehakemukseksi. Käräjäoikeuden tulee tarvittaessa pyytää kantajaa täydentämään haastehakemusta oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 5 §:n mukaisesti.

Jos vastaaja antaa vastineen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetyssä määräajassa, *ja asian käsittelyä jatketaan riita-asian menettelyssä*, käräjäoikeus ilmoittaa kantajalle, että eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä tehty hakemus katsotaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n mukaiseksi haastehakemukseksi. Käräjäoikeuden tulee tarvittaessa pyytää kantajaa täydentämään haastehakemusta oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 5 §:n mukaisesti. *Jos asian käsittelyä jatketaan eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 861/2007 mukaisessa menettelyssä, noudatetaan, mitä asetuksen 4 ja 5 artiklassa säädetään.*

(uusi)

4 a §

Uudelleen tutkiminen

Asetuksen 20 artiklassa tarkoitettu pyyntö maksamismääräyksen uudelleen tutkimisesta tutkitaan Helsingin käräjäoikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 3—5 ja 14 a §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Oikeudenkäyntimaksu

Jos eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä on peritty oikeudenkäyntimaksu ja sama vaatimus on myöhemmin saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi riita-asiana, riita-asian oikeudenkäyntimaksusta vähennetään maksamismääräysmenettelyssä peritty oikeudenkäyntimaksu.

Jos eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä on peritty oikeudenkäyntimaksu ja sama vaatimus on myöhemmin saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi riita-asiana *tai vähäisenä vaatimuksena eurooppalaisessa vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä*, oikeudenkäyntimaksusta vähennetään maksamismääräysmenettelyssä peritty oikeudenkäyntimaksu.

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.

3.

Laki

tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Oikeudenkäyntimaksun suuruus

Riita-asian käsittelystä eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöön otosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1896/2006 ja eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 861/2007 säädetyssä menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

Riita-asian käsittelystä *käräjäoikeudessa* eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöön otosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1896/2006 *tai* eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 861/2007 säädetyssä menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä heinäkuuta 2017.
